

DOMOVINA

Uredništvo
 pri uredništvu št. 2. — Dopolno blagovništvo Fran-
 Kirsi, odpisani se ne vračajo.

Škafnja trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 meseca 3 krona. Za Ameriko in druge dežele koliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 9 kron 50 vrt. Načinoma se pošilja opravništvo, plačuje se vsakega.

En kovanec
 se plačuje od vsake peti vrtice po 20 vrticov za vsak kovanec: in vsake literate in množično literaturo majen popot.

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Obrambno delo!

Tisti, ki so pripomogli do zmage soc. dem. Reala v odgovor se vrši zborovanje Štadmärke v Mariboru dne 7. in 8. septembra. Pa-li bo moglo zborovanje sejati na novo toliko nemškega semeksa, da bo pred pravičnim stolom spolne volilne pravice čros 6 let prevladal nemški življenjski nasprotni elemente — premilijati o tem prepričamo naše volje svojim sosedom. Za nas mora biti že zborovanje samo opomin ki vstrajnejšemu, premiljeničnemu delovanju. Ciril-Metodova družba je le jedino izmed obrambnih sredstev. Od novega odbora pričakujemo sicer reform, a dobro vemo, da s denarjem namim ni mogoče vsega opraviti. Naj ne mislijo tisti, ki se spominjajo družbe le pri „našednih veselicah“, da se s tem ne zadostili svoji narodni dolžnosti, tudi naj ne bodo tega menja tisti razumniki, ki pošiljajo svoje otroke v nemške ljudske in srednje šole ter jih že slovenskega jezika ne sče. Delavec, ki vzgoji kopico svojih otrok v narodnem duhu, čeprav družbi ne plača niti vinarja, je večji narodnjak kot kapitalist, ki daruje družbi makar tudi več stotakov na leto, svojim otrokom pa ne vecepi ne ljubezni do svojega jezika in ne spočitvanje do svojega naroda. Vsakdo lahko deluje narodu v prid, delavec, uradnik, politik, četudi ne zmore denarnih škrtov. Da, očitno delovanja tistik, ki skadajo gmotno in duševno dvigniti narod s besedo in dejanjem — nikakor ni podcenjevati, da, potrpečno, tresnemu političnemu delu smelo pripisujemo največ zaslug za narodno osamosvojitve. A nasprotno

nam more neorečna politična poteza, nerazmeravanje narodove duše, narodovega mišljenja in stremljenja, škodovati več, kot nam more koristiti školska družba, ki raspolaga letno s stotinicami.

Mnogo je sredstev, katerih se poslužujejo nemška obrambna oz. napačna društva; toliko, da, mnogo več sredstev mora služiti Ciril-Metodovi družbi v boju proti tujemu navalu. Zavedati pa se moramo tudi, da nemška obrambna društva niso jedini, tudi ne najnevarnejši nosilci ponedelvalnih idej. Izpostavi moramo, da nam mnogo več škodujejo dragi činitelji, ki pa jih je tudi treba iskati v naših vrstah samih. To zlo iztrebiti je dolžnost družbe. Uprav mi na severu pa tudi izpostavimo, da mora naša družba razumeti gospodariti, namreč, s razmeroma najnižimi vsotami izjednačiti delovanje nasprotnikov.

Zborovanje jetri v soboto v Mariboru, na katerem se bo poročalo o delovanju in uspehih nemškega šnapd. društva, pa nas naj bdi, kako se mora, pa tudi, kako se ne sme šolovati.

Mariborski Slovenci, mariborski Slovenci!

7. in 8. september! Ko bi ne bilo teklo po ilahh biveše mariborske slov. inteligence toliko brezbitne krvi in ko bi vsaj današnji rod, ki bi naj tvoril oporo mariborskega slovenskega imel več zmisla za praktično narodno delovanje, ne bilo bi prišlo nikdar do tega, da nam pride tujec za našo grudo krazat svoje napačalo orotja.

Skrajni čas je, da se izpametujemo že tisti, ki misljo, da je za narodovo bodočnost dovolj poskrbljeno, če drže mirno roke kričen ter prepuste vse

delo nekaterim rodošnjahom. Skrajni čas je, da se štrvujejo vsi, ki čutijo v. Mariboru slovenske svoje moči za slovenskega naroda bodočnost.

Naj nam ne bo Štadmärke zborovanje le malenkosten pijav. Mariborski Slovenci smo severna strža štajerskega Slovenstva; zavedajmo se tega, pokafimo, da razumemo svoje naloge! Spomnimo se te dni tudi naše školske družbe in mariborske ljudske knjižnice s priznanim česaki.

Izvršne odredbe k provenjenčni postavi za hmelj.

V tej zadevi odpodalo je vodstvo Južnoštajerskega hmeljarskega društva dne 4. t. m. poljedelskemu, trgovskemu ministertvu in g. ministertvu proročniku sledečo proročno:

Vodstvo Južnoštajerskega hmeljarskega društva ujoja si prošiti, c. kr. poljedelsko ministertvo blagovoli zavratiti želje in zahtevе českih hmeljarjev glede izvršnih odredb k provenjenčni postavi za hmelj kot prodarne in neoparčene; v nasprotnem slučaju bi se obično otkodovalo, otkornu popolnoma uničilo vse hmeljarstvo vseh avstrijskih dežela, razse Češke.

Da je hmeljaka provenjenčna postava vže sama ob sebi hud marec za vse razven česke hmeljarje in enostranske, neoparčeno posepevanje českega hmeljarstva, kaže se vže danes prav dobro; tukaj pri nas sno s obrznanjem hmelja pri kraji in hmeljarji šele prodati svoj pridelek — pa ga ne morejo, ker ta pri nas v malem

številu narzoci taji trgovci se ne veđa, ktere vsebine bode izvršene odredbe k provenjenčni postavi ali pa plačujejo naš hmelj s otkorn za negetovno ali bode mogoče istega valed krutosti provenjenčne postave in njih odredb sploh opraviti v promet, po tako nizki ceni, da ista le polovico pridevalnih stroškov ne pokrije. Tako moče provenjenčna postava, ktera stopi v veljavo le 15. okt. t. i., vže sedaj svojo senco na prav obširni nadin naprej in povzroča hmeljarjem strah in prav žalosten pogled v bodočnost.

Otkar sedimo hmelj na Južnoštajerskem, toraj celih 30 let, ni bila cena hmelja v glavni sezni, v kteri smaj širimo, tako nizka, kakor danes; za slučaj pa, da bode poljedelsko ministertvo izdale izvršne odredbe v smislu želj in zahtev českih hmeljarjev, bode to povzročilo med našim ljudstvom veliko razburjenost, ktera bi lahko imela jako neizbe posledice.

Istinito je, da so česki hmeljarji provenjenčno postavo izalili in agrolj dobilkarje; željo namreč za svoj hmelj knlikor mogoče visoke cene in so v žosego tega drage volje pripravljni, naziti vse hmeljarstvo v dragih avstrijskih deželah in se tako zaobiti vsake konkurence.

Sploh se pa zapopasti ne ca, kako so si mogli česki hmeljarji v državno šoru ispevolati provenjenčno postavo za hmelj, ktera pomeni tolika, kakor nekaj monogel za hmelj, kakor ga vže imajo za skladorne pose?

Med kmetovalci bi pač ne smelo biti monopolov, kajti pri kmetiji pride v poštev le osebna spobnost, pridnost in kakovost domače grada.

LISTEK.

O pomenu vseučilišč v modernem razvoju.

(Glasnik prof. dr. Fr. Drlina v Pisku dne 18. septembra 1907. 1.)
 (Dalje.)

Oahi imajo jedino vseučilišče v Pragi in to je jedno največjih vseučilišč na svetu sploh. Ima 4000 sluhateljcev in je med 204 vseučilišči — toliko jih je vseh skupaj — kar se štejeva sluhateljcev tika na drugem mestu (današnje vseučilišče stoji na osemem mestu). Edino današnje vseučilišče v Avstriji ima več sluhateljcev ko česko vseučilišče v Pragi, česko vseučilišče samo pa ima več sluhateljcev (3075) nego 3 nemške t. j. inočeško, praško (nemško) in černoški skupaj (3347). Za ta tri vseučilišča stavi država v proračun vsoto 2.968.792 K, za česko z večjim številom sluhateljcev

pa samo 1.680.322 K — ali za celih 1.288.460 K manj —

Nemcov je v Avstriji 35 3/4% vsoga prebivalstva, imajo pa 93 3/4% vseh vseučilišč.

Čehov je v Avstriji 23 3/4% prebivalstva in imajo 12 3/4% vseučilišč. Slovencev, Hrvatov, Rusinov in Italijanov je tudi precejšen procent imajo pa 0% vseučilišč!

Ne bom vam opisoval nezadostne urešbe in ranotnega umešanja českega vseučilišča v Pragi, niti ne bom govoril, kako je razkopljeno po celem mestu po privatnih hišah za drugo najemnine, kako se sistematično in svojevotno zavlečejo zgradbe notranje stavb, o nezadostni dotaciji posameznih fakultet in znanstvenih zavodov, ne bom vam navajal znanega izreka našega ministra za državo, ki je dejal pred 20 leti, da je to silomašeno stvar prvi evropski kulturni škandal. Pri nas se mesta dijaštvo s starih krami pridobiti najpoprebnije pogoje

za štadije, čeprav je država kolegalno že zdavnej podčrvalila. Pri teh šolstvenih razmerah se pa vzdržuje v visokih krogih študija, katera za avstrijskega tisti pri sestavljanju proračuna, da je v Pragi eno samo vseučilišče. Troški za obe praški vseučilišči se dolozajo skupaj in pri tem je odločilno čisto avstrijsko načelo, da mora praška nemško vseučilišče imeti vse kar ima česko, da pa nasprotno česko ne potrebuje vsoga, kar ima nemško. V Avstriji odloča nadalje o vseučiliščih tudi meritorno le premožnokrat finančno ministertvo. Tam so, kakor je videti strokovnjaki, kateri dekretirajo, da za českim vseučiliščem ni treba astronomskih, arheoloških zaveda, niti zaveda za eksperimentalno psihologijo, paleontološki zaved in cela vrsta stolic je za česki narod v Avstriji po teh navzih nepotrebnih luksus.

Nevredljivost sedanjih vsodvih razmer se kaže tudi na tem, kako se je premenil v sedaj dobi značaj du-

najnega vseučilišča. To vseučilišče smo dolgo smatrali nekako za državno vseučilišče za vse narode, za reprezentativno vseučilišče, ktere je tudi temu primerno bogato dotirano. Študenti, profesorji in docenti vseh avstrijskih srednosti so imeli tam pristop, in slavnostna imena: Škoda, Rokitsanski, Albert so pripomogla k njega dočrtnu glasu v znamenem svetu. Razmerje so se premenilo: današnje vseučilišče je bilo proglašeno kot izključno nemško, kot del nemške posesti, česki in slovanski profesorji in dijakji so danes na njem hojotirani in odganjeni z njega. S tem je pa izgubilo današnje vseučilišče svoje privilegije in radevoljno prisnomo štališče, prenehalo je biti državno vseučilišče ter je postalo samo nemško vseučilišče. Tem bolj se mora otklašati klic, da bi nemščim narodom avstrijskim bilo čano, kar jim gre. Praško vseučilišče je jedino česko vseučilišče: zaradi tega in valed nenavadno visokega števila sluhateljcev

Demotična dela.

Vprašanje o sredstvih državnih finan... Vprašanje o sredstvih državnih finan...

„Hlas Národa“ piše, da ni upanja, da bi češki deželni zbor... „Hlas Národa“ piše, da ni upanja, da bi češki deželni zbor...

Češka soc. demokratska stranka je imela 1. t. m. v Pivovni tabor... Češka soc. demokratska stranka je imela 1. t. m. v Pivovni tabor...

O rekonstrukciji avstrijskega ministrstva piše „Befugnisse Hirsap“... O rekonstrukciji avstrijskega ministrstva piše „Befugnisse Hirsap“...

Nagodbena pogajanja se bodo nadaljevala... Nagodbena pogajanja se bodo nadaljevala...

Dr. E. Bergmann, 1. r. protodoktor. Anton Petriček 1. r. tajnik.

med, dočim se drugo toliko kaže iz popolnoma rožena.

„Reichspost“ poroča, da je izvedla iz zasnovanega vira, da bodo vojna... „Reichspost“ poroča, da je izvedla iz zasnovanega vira, da bodo vojna...

Dopisi.

Od Brna. Dr. A. Skumović je je na Slovenskem popolnoma neznan; v zadnjem času se je njegovo ime imenovalo v nemških časopisih posebno v grških, čeč, kak fanatičen Slovenec je ta sodni tajnik, ker se je omenil, pri prvem naroku, ki stani le zgolj formalnostim, z dovoljenjem tožnikovega zastopnika brez tolnača s hrvaškimi točencem, ki nemajne ne razume, v hrvaškem jeziku govoriti, dočim se je zapisnik ne veča v nemškem jeziku sestavil in brez ugovora od obeh strank podpisal. Da zna ta vrli dr. A. Skumović slajzajo kitajski da in ima opraviti s kitajskimi točencem, ki drugega jezika ne razume bi mu servda graško časopisje tega ne samerilo, nego to kot samo ob sebi smerno priznalo. Ker se pa gre za hrvaški, torej v Avstriji ravnopravni jezik, je tako postopanje volik crimen lanske majestatije. Ne vemo, je li trditelj „Tages post“ s dne 31. avgusta 1907, da vira dr. Skumović, sodni tajnik in Gradcu posebne protekcije v vilihji krogih in da je le vlad protokcije vedno in Gradcu služboval, resnična ali ne. Mogoče je, da mu je kaka protekcija pomagala „na kvitka“; saj je silj vladnega dostojanstvenika hrvaške narodnosti in — Nemka. Da bi bil pa fanatičen — Slovenec, o tem vira dala do sedaj ni ničesa vedela. Ty so istihvali na gladi častnariki, katerim je še ime kot tako zaporno, ker se slučajno končuje na — H! Hvalošni pa moramo biti temu meča v dvojnem oziru.

Ob njegovem imenu in njegovem postopanju se drugje „Tagpost“ v št. 2 dne 31. avgusta 1907, piše: „Er ist ein geborener Slovener von allgemain bekannter slovenischer Gesinnung und ist daher geradezu unfähig, einen Richterposten in Graz zu versehen.“

Mi odobravamo to stališče in rečemo vice versa: Pod s vsomi sodnimi uradniki in Pročje Stajarske, ki niso po rodu in milijanju Slovenci. Kar je Nemcem ljubo, to mora nam prav biti. Justična uprava naj se po tem načelu ravna in naj se usiljuje v izključno slovenske okraje uradnikov, ki niso po rodu in milijanju Slovenci. Potem bo mir v obeh taborih.

To od nemške strani in slovenske strani odobreno in usiljeno načelo, naj se pri imenovanju vnaos praktično in stihale bodo vse priobče državnih poslancev kakor tudi zasebnikov.

„Tagpost“ nadalje grozi, da če ne bode sodna uprava odstranila tega nezrednega Skumovića in Gradca, se bodo našli zastopniki strank (osirova odvetniki), ki bodo čudno odsklanjali tega sodnika kot pristavnika in nezrednega nasprotiva.

Izvratio! Tudi v tem se strinjamo s „Tagpost“ glede spodnjaletarskih sodnih uradnikov. Vsakega slovenskega odvetnika dolžnost je torej, nemške sodnike čudno odsklanjati radi asrodnega nasprotiva in strankam vsopiti to načelo, da bodo tudi one same to delale; to nas vse Nemci sami!

Stičaj Skumovića je za Slovenc vlevažen, če so odločaj, značajni iz

Kar pa mora imeti vsak proizved, kteri hodo napredovati, svojega odjemalca, tako je tudi hmeljarstvo v neki svoji s hmeljske trgovine. Kako pa naj pri nas napreduje hmeljska kupača, ko ji željo češki hmeljarji po izvršnih odredbah popolnoma svznati roka? — Češki hmeljarji zahtevajo torej, ne le popolno usiljenje vsom drugega hmeljarstva, ampak tudi usiljenje domače trgovine in pospejejo tako asporodno — morja servda — asnilke hmeljske trgovine, ktera bode govore vedna istatno iskoristiti to dane ji priliko.

Pa se le v gnotnem, ampak tudi v moralnem oziru je provenienčna postava neznančen udarec v lice našim pridnim kmetovalcem, kteri so se vedel svoje intelligenca, valod svoje pridnosti in vtrajnosti v prav kratkem času pridnili usmetnosa hmeljarstva in kteri so si zbog svoje pravdnosti pri prodaji hmelja pridobili popolno priznanje in znanje vsak prizadeti strokovnih krocov.

In sedaj pa naj spravi pravdnost, udomačnost in dobičkolajnost čeških hmeljarjev to pridne ljudi ob najboljši kotček kruha in naj jih potisne v revščino? — Nikdar ne!

Ker morajo jalskoletarski hmeljarji pladevati državi svoj krvni in denarni davok razmeroma v tisti motali, kakor češki hmeljarji, zato so tudi opravičeni od nje tirjati, da jih varuje škoda.

Največja nasprotiva med zahtevami čeških hmeljarjev in provenienčno postavro samo ka'ajo se pa posebno pri naslednjih §§:

§ 1 zahtevajo češki agrarci, da se mora sanaproj rodni kraj (provenienjca) vsakega hmelja zasnovovati na vrodah s (§ 4) 20 cm visokimi in s cm širokimi črkami. Češki hmeljarji stomejlajo to svoje zahteva s tem, da hočejo imeti nadosrstvo nad vs avstrijske vrste hmelja, do čonar pa nimajo nikakrove pravice. Valod te zahteva bi bilo skoro nemogoče, da bi se stare vrede zopet porabile.

§ 2 zahtevajo hmeljarji in okoliha Douba, da se na nje razvijavi provenienčno načelo in da se na nje uvede tudi zasnovanje hmelja po kakovosti, kar pa drugim hmeljarjem nikakor ne dovoljuje; vrh tega pa hočejo tudi zabraniti zasnovanje hmelja s pristavci: „Saezer Soteling“, „böhmischo Saezer“ tudi v takihni krajih, kjer je hmelj resnično zrastel in žatečkih sadehov.

§ 3 zahtevajo nadalje, da se medianca češkega hmelja sme zasnovovati s turzom „böhmischer Hopfen“, med tem ko hočejo priznati medianci hmelja iz drugih dešela le znanke „österreichischer Mischhopfen“. S tem iznosom hočejo češki hmeljarji vse drugi hmelj zasnoviti, na svojega pa izposlovati posebno pravico.

Po § 4 bi se stare, vže rabljene vrste le prav težko porabile za novo baženje s hmeljem in bi nam to bilo v precejšno gnotno škodo. Dosedanje poltivanje ranega hmelja po polti v vročihah po 5 kg z navedeno zasnovno kraje s velikimi črkami, bilo bi sanaproj skoro nemogoče. Oropani bi bili potem tudi prednosti, ktere nam daje naš hmelj vled tega, ker pride po poltvi poltjivati prvi sa žatečki ali norisberški hmeljski semenj.

§ 5 zahtevajo češki hmeljarji, da se zasnovanje kakovosti hmelja s turzi „aus Saezer Fecher“, „aus böhmischen Fecher“, „aus Anaeher Fecher“ tudi takrat prepove, kadar so zasnovne resnične: s tem bi se krtilo celo v postavi dano dovoljenje, da se smejo k provenienčni zasnovbi dostaviti resnični pristavki. Navredna zahteva jasno kaže, da nameravajo češki poslanci a provenienčno postavro in a postotrnimi izvršnimi odredbami brusobitno hkovovati vsom hmeljarjem drugih aratrijskih dešela.

§ 6 zahtevajo češki hmeljarji, da se zasnovanje kakovosti hmelja s turzi „aus Saezer Fecher“, „aus böhmischen Fecher“, „aus Anaeher Fecher“ tudi takrat prepove, kadar so zasnovne resnične: s tem bi se krtilo celo v postavi dano dovoljenje, da se smejo k provenienčni zasnovbi dostaviti resnični pristavki. Navredna zahteva jasno kaže, da nameravajo češki poslanci a provenienčno postavro in a postotrnimi izvršnimi odredbami brusobitno hkovovati vsom hmeljarjem drugih aratrijskih dešela.

§ 7 zahtevajo češki hmeljarji, da se smejo uresničiti olajšave, ktere pripada celo postavro sa dobo 5 let glade vže dolgo časa rabljenih in v trgovini vpeljanih posebnih imen (Typensamen). Med tem, ko si hočejo češki hmeljarji v trgovcem običaju udomačena imena, kakor „Saezer Beirikhopfen“, „Saezer Kreishopfen“ itd. sa sebo postavram potom osigurati za češke hmelje iz okoliha Douba zahtevati posebno izjeme celo proti jezmim določbam postavre, hočejo vse hmeljarje drugih aratrijskih dešela s tem odkhodovati, da hočejo trgovcem prepovedati rabo tudi vse udomačenih znanak, kakor „böhmischer Hopfen“, „böhmischen hope“ itd.

Vodstvo jalskoletarskega hmelj. država zahteva torej v imenu vseh jalskoletarskih hmeljarjev, da e. kr. poljedelsko ministrstvo neopravičeno in predržno želje in zahteva čeških hmeljarjev s vse odločnostjo zavrne.

Zalno, dne 4. septembra 1907.

Za vodstvo hmeljarskega država: Dr. E. Bergmann, 1. r. protodoktor. Anton Petriček 1. r. tajnik.

Ima sa naš narod lani pomen kakor danajsko vseečilsko za nemški narod — država pa ima dolžnost je tako uređiti, kakor se spodobi sa represnatičajo vseečilsko češkega naroda.

Vendar nam to odlice češko vseečilsko zaradi svoje prenapoljenosti in valod nezadostne svoje opravne ne zadostuje in nam se mora nadostovati. Potrebujemo drugega vseečilsko sa Moravskem in zahtevamo odlicno, da se osenje v glavnom mestu, v Brnu. Vprašanje o osenjanju tega vseečilsko se vže hre konca in kraja, kar stoje vse avstrijske valode pod terorizmom Nemcov, kateri vsačjo dovoliti, da bi stalo drugo češko vseečilsko v glavnom mestu moravsko dešela, ki je po kitnih političnih češka. Nemški odpor bi bil s narodnih razlogov nekoliko opravičen le točaj, kr bi Brno se bilo glavno mesto češkega Moravskoga in ko bi to mesto bilo nemško — pa Nemci, da govorim s njih terminologijo, nimajo najmanjše pravice šteti Brno v svojo narodno posest, kajti v tem Brnu,

katero si prisvajajo so sami pri uradnem štociju našli celih 48%, češkega prebivalstva.

O potrebi drugega češkega vseečilsko ni spora — danes je priznavajo tudi Nemci sami — poltjajo nas pa le v čino češka mesta. Proti temu treba pa prav odlično narvesti, da se gre za osenjanje modernega vseečilsko — in to se kratko malo ne da pregnati v malo mesto na dešelo. Vseečilsko novejšega datuma so bila ustanovljena vedno le v velikih mestih Monakovo, Berlin, Strasburg. Kjer nahajamo posebno sa Nemčkom v malih mestih vseečilsko, si moramo to srodovinski pojasniti tako, da so navratla v drugeških razmerah, da so jih ustanovili v tedanjih malih nemških državnih viadjarji v dobi, ko niso imela vseečilsko še mednarodnega pomena ter so svoje delavnost osenjevala na določeno osenje malo nemške države, da bi nje vladarje odgajala zmnože uradnike in vojake.

(Dalje peth.)

nasprotjivi napram zemeljskim uradnikom, kakor nas „Tagesspost“ sama učil.

Če se pa tudi in tega slaba ničesar ne naše — posebno slovenski odvetniki — zadržajo, da ostanejo podlagi tajsvi peti.

Slovenska delavstva v Trstu in osn. demokracija. Nisem poklican braniti mlado „narodno organizacijo“ v Trstu, a proti zadnja, kako Vaš dopisnik pod gorjani naslovno isto oboja, moram in narodnega stališča odločno protestirati. Delam pa to vedel tega, ker sem se na lico mesta t. j. v Trstu, o stvari vsaj nekaj počil in sem se prepričal, da je mojih mialti tudi precejšen del našega občinstva.

Da g. pisec svojo stranko tako hvali, se ne čudim; rad pa bi, da mi razloži, kako za Boga je mogoče, da naši delavci svoje lažne sodrge, pri katerih se jim je tako dobro (!) godilo, tako številno, kar trumoma spaspajo? Ali je bila njih „izobrazba“ tako pitra, da se so dali kar na mah onamiti po sladkih besedah raznih „doktorjev in gospodarjev“, ali so imeli posebno varstvo za svoj korak? Čitatelj zadnji dopis se mora človek to vprašati. Žalilob je resnica precej drugačna kakor dopis, in bom skrbel, da se bo tudi tisto objavilo. — Vprašal bi nadalje, kje so se poskrili za časa volitev „naši soc. dem.“, če so bili narodno res tako prebuzeni? Dejstvo je, da je našega naroda bore malo pomagano, če se še toliko čita in govori, a dela se potem z nasprotnikom. Za nas, ki smo maloštevilni, je škoda vsake glave, ki se izgubi v „mejnarnosti“ demokratičji; zato moramo stranko, ki nam bohe vzgijiti in ohraniti narodno delavstvo, je pozdraviti in podpirati, a ne uničevati.* Mar naj naši ljudje vedno tlačanjo lažkim in nesimkarni socializmom? Ali celó, da bi naši delavci branili lažne sodrge zato da imajo le-ti vse predpravice in jih poredno — zajedajo? Res lep poklic! Kratko kaže organizacija je narodno-demokratska; to je njen pomen, zato je pozdravljajo vsi istinski Slovenci, zato je res naša, delavska pa je, ker — kakor druge-socijalna. — Glede odbora naj si g. pisec ne krati spomina: ako toliko tišoč socialistov zaspa n. pr. dr. Adler-jin in dr., zakaj bi samo naši doktorji ne hoteli in ne mogli čutiti in delati za delavca? O „Irtvah“ raznih vodij pa sploh ne govorim. —

Kočno pa Vam g. pisec iskrena hvala za trpke resnice, ki ste jih za-letali naši takovani „inteligenci“ v obraz. (Prip. ured.: konec je bilo treba izpustiti, ker je bil še hujši nego so bila očitanja tržaškega soc. dem. delavca.)

Demokrat.
Iz Čehskega. Delavni šod razumnistva podkronokolega. Dve prosvetni društvi sta sklicali mi-nolo soboto vse napredne razumnike podkronokolega okraja na shod v Senici, kjer naj bi se pogovorili o tem, kako bi se v bodoče dvignilo in organiziralo posvetno delo v tem okraju. Dr. Zeman je v svojem posdravnem govoru povdarjal potrebo, da se združijo vsi brez razlike na stranko in stranci, kateri pripadajo na skupno kulturno delo. V tem se morejo izdružiti vsi napredno misleči vsi strank in struj. Druga dne je bila pred vsem otvorjena umetniška razstava, na katero so poslani razni znameniti čehski slikarji več v resnici lepih umotvorov. Take razstave mnogim pripomorejo vsušiti in hujših krogih zanimanje, smisel in razumevanje za pravo umetnost. — Potem je bil javen shod, na katerem

so govorili razni govorilci, o kulturnih vprašanjih in o organizaciji prosvetnega dela. Dr. Motekelj je dejal o tem, da vseh dosedanjega izobrazovalnega dela ne stoji s troom v praven razmerja. Meščanske družbe niso take, kakršne bi morale biti; še vedno je mnogo klopeza in rebelna, mesto da bi se širilo omiko in znanje po delci. Ljudstvo nima zanimanja ne za politiko ne za javno življenje, treba to zanimanje vsušiti. Ne sme se pa po-ostopiti kar tja v dan, kakor do sedaj, ampak treba si napraviti trden načrt in sistem. Treba bude tudi pomoziti številno delavcev na tem polju, zato predlaga, naj bi se v vsakem mestu ustanovilo prasto združenje, katero bi imelo dolžnost se vsaj vsakih 14 dni sestati in prirediti debatni večer. Vsi ti prosvetni delavci bi morali imeti svoje posebno glasilo, v katerem bi razpravljali o svojih potrebah in vprašanjih. —

Učitelj Živny je še predlagal, naj še delalni odbor posve, naj tuda po-stavijo o obveznem snovanju javnih knjižnic. Predlog je bil sprejet. — Po-ročam to zanesljivo, ker spam, da bude to tudi pri nas kdo s pridom čital. —

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Coljake godbene društve** pri-redi 22. septembra t. l. s svojo Na-rodno godbo, pomozeno s godci slavne železničarske godbe v Zidanem mostu, skupaj 40 moč, vrtni društveni koncert v „Narodnem domu“ v Celju, naker se zdaj slavno občinstvo opozarja ter k prav obilnem posetu najvljudneje vabi odbor. —

— **Občni shod ak. ter. društva „Prosvete“.** Menim, da je 4. redni občni shod tega društva, ki se je vršil večeraj zvečer v velicem salona restavracije „Skalna klet“ pri Celju, jasno pokazal njega pomen kot odličnega narodnega obrambnega društva in pokazal tudi, da ga opozirajo in se za-nimajo zanj vsi naroda odkrito dobe-šečji narodnjaki ter tudi vse velike slovenske napredne politične organi-zacije. Občnega zbora se je udeležil odlični dobitnik in podpornik društva, župan in državni poslanec ljubljanski G. Ivan Hribar, nabelnik izvrševalnega odbora nar. naspr. stranke na Kranjškem, nadalje predsednik izvrševalnega odbora „Narodna stranka“ g. dr. Vekoslav Kukovec in nadalje cela vrsta odličnih Coljank in Coljanov, zastopniki vse naših celjskih narodnih slojev, nadalje zastopnica slovenskega narodno-radikalnega ženskega dijaštva, gđ. Pavla Hočevarjeva, zastopniki slovenskega učiteljstva in slednjič okoli 80 narodno-radikalnih dijakov od vseh strani naše domovine. Vsega občinstva je bilo blizu 150 — veliki salon se je skazal premajhnega.

Ker primanjkuje v lista prostora, bočem le na kratko omeniti najvrednejše točke. — Uvodoma je društveni predsednik, gosp. inr. Ernst Rekar pozdravil goste in sumarizno očrtal društveno delovanje. G. špan Iv. Hribar se je zahvalil na prijetnem pozdravu, pozdravil občni shod kot nabelnik izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke na Kranjškem in povdarjal, da je v veseljem in zadovoljstvom opazoval pojav, razvit in delo narodno-radikalnega dijaštva, vstajanja zlasti po-same smotronega in vstajnega dela, ki rudi trdne značaje, katerih nam je danedne predvsem treba, povdarjal je veselo dejstvo, da se je slovenska ak. misleč odvnila od sabelj in kriče-vskih statutor ter danes razpravlja o vprašanjih, katera morajo sanimati

vsakega slovenskega inteligenca. Pred takim dijaštvom ima on rešpekt in ga spoštaja. Zeli shoda, posebej je „Prosveti“, aspeha in procvita.

Občinstvo in dijaštvo je viharo odobraval in postpravljalo g. špana. Nato je pozdravil na kratko gosp. dr. Kakovec, živahno aklimirani, občni shod, povdarjal enotnost ciljev, ki druš-tvijo delo stranke s delom „Prosvete“ in narodno-radikalnega dijaštva. Baj ste si organizaciji narodne stranke in narodno-radikalnega dijaštva še na znanj podobni: obe mladi, obe krepkostrečni na krivku, obe skušati po-vadigniti naš narod. V imenu krepkega dela, skupnega, kjer je potrebno, po-zdravljaja narvoče. Barno prihrjevanje in odobravanje.

Is poročila društvenega tajnika povsajmo sledede: Društvo šteje sedaj 79 članov; poleg osrednjega društva obstoje 4 podružnice (gorenjska, celjska, mariborska in poavska.) Društvo je razširilo v preteklem letu svoj de-lokrog na vse slovenske dešete, ustanovilo 8 novih ljudskih knjižnic samo, 6 pa prevzelo v oskrbo. Povrh tega je društvo sodelovalo pri ustanovitvi javne mestne ljudske knjižnice v Ljubljani, priredilo več ljudskih veselic in pre-davanj, se udeležilo odkritja Vilhar-jevega spomenika in bo zastopano na kongresu „Svob. misli“ v Pragi.

Omeniti je nadalje 5 velika ljudska shoda na Koroškem, sodelovanje društva pri reformi Ciril-Metodeve družbe, podjetje reklamnih tablic za travece in podrobno delo posameznih članov. (Odob-ravanje.)

Ta je došla brozjavka gg. državnih poslancev V. Jedovnika in F. Robleka, katera oba prisrčno pozdravljaja zbrano, želob aspeha njih dela. Brozjavko so sprejeli zborovalci s velikim navdušenjem.

Blagajniško poročilo tor. inr. Sod-nika kaže slededi rezultat: skupni do-hodki društva 188075 K., vsi izdatki 1867 K., prebitka tedaj 1375 K. Med dohodki omenim sledede: dohodki knjiž-nice 14444 K., veselic in predavanj 44366 K., daril 62280 K.; ostalo se razbije na razne vire. Med stroški: nakup in vezava knjig 88612 k.o., oprava knjižnic 23034 K.; drugo od-pade na razne postojanke.

Vrednost obstoječih 23 knjižnic znaša nizko cenjeno (1789 knjig in 17 omarič) 1928 K. Vrednost knjig v Ljubljani, omarič idr. znaša 642 kron, tako da šteje društvo premoženja 2720 kron, Proračun za prihodate leto znaša 1800 K. dohodkov in 2300 K. izdatkov, torej 500 K. primanjkljaja.

Poročilo ti. knjižničarja in tt. is posameznih podružnic prihodnjič.

— **II. velika skupščina narodno-radikalnega dijaštva v Celju.** Ob pol 12. uri dopoldan je otvoril t. inr. Alb. Kramer I. planarno zborovanje. V pred-vestvo so bili voljeni t. inr. Kramer, št. Kadane, predsednik „Slovenije“ in inr. Lipold, predsednik „Adrije“, za-pisnikarjem t. inr. Klepec in abit. Fuča. Predsednik je pozdravil narvoče Cel-jano, g. dešelnega poslance gorjskih trgov, dr. Henrika Tumo, zastopnike napr. slov. učiteljstva, gđ. Hočevarjevo zastopnico nar. rad. ženskega dijaštva, starešine nar. rad. dij. društva, posebej dr. G. Žerjave. Prečital je pozdrave in brozjavke dr. B. Ivapca, Šake Santia, kr. srhok. podpolkovnika št. Vakavovica, dr. Fr. Rošine, zastopnica češkega napr. dijaštva Fr. Marčana, drž. posl. V. Jedovnika, Čeha inr. Strakotca, grup-spejeljiki radikalov, radikalcev in Reko, pozdrav posl. Robleka, dr. Ro-štovharja, ab. Krivca, „Svaza češkeho studentstva“, „Hrv. djaka“, hrvtak. napr. dijaštva in češkega narodn. socijaln. poslance Vašč. Klofšča. Tov. Kramer je predaval o napredku n. r.

dijaštva od shoda v Trstu do danes, tor. Pavlin o družbojem vprašanju.

— **Koncert.** V sodejje popoldan so priredi ob priliki izleta slovenskega nar. rad. dijaštva v Zalec v čvornaj g. Fr. Hodnika koncert. Priroček ob pol 5. uri pop.

— **Is Celja.** V posteljek je sopot prenikala pristojna oblast nezadoma tivila na celjskem trgu. Slabega miska se ni našlo kakor enkrat spomni! pač pa je bilo misko tinitam nesestano. Da se niso ljudiže za morejjo privratiči snagi pri molki.

— **Is Celja.** Prestavljena sta s celjske višje gimnazije prof. Hauptvogel v Prago in gim. učitelj V. Kalascha na Dunaj. — V Celje je prestavljena prov. gimn. učitelj O. Schmid iz Du-naja.

— **Konsum mesa v Celju** od 19. do 25. avgusta 1907. Zaklanih je bilo 29 volov, 11 krav, 6 telic, 60 telet, 35 svinj in 5 ovc. Od drugod se je kupilo 132 kg mesa.

— **Is Brezja pri Celju.** V daljših in krajših predskih smo sodejje okoli stare Kadejeve hiše še večkrat argirali na ljubi mir in zastopost — v daljših in krajših predskih, kakor je poš prednasla naša škola skromna molčevost in velika potrpečljivost prepogoste izbrabe hude jeze različnih družin in jezičnih ter arditih žensk, ki stanajo v stari Radljevi hiši. — To je bilo še za časa življenja velepostovane gospe Radej, ki pa je zadnje čase bolehalo ter se ni mogla več ukvarjati s naj-jemskimi svoje stare hiše, kjer se še danesdan vršijo pred hišo razne svr-toviti in pretepi ter se čujejo kletve, zmerjanje ter neprestani otroki jok in vrjad, da ne moremo imeti bližnji so-dejje prav nobene mirne ure. Upamo pa, da bodo srodniki pokojne gospe Radej v doglednem času vendar storili kako spremembo in spvarijo smirne elemente kam dalje. Nipak ne pastita, da bi bil naš hile zoper glas vplivljoga v palčavi! **Vod Breznanov.**

— **„Slovenec“ in — katolištvo.** V šte. 301. od 2. t. m. poroda ta naj-vednji katoliški list v slovenskem jeziku o nekem shodu v Litoměřicah (morda v Litoměřicah), na katerem je baje nek F. Alban Schöchleiner zborujoče sro-bodomislisce hudo osemil in spravil nekoga prof. dr. Raudnitzsa s tem v sadrge, da ga je pozval, naj mu dokaže, da je ta ali ona dogma neresenična! Čudimo se, da je prof. Raudnitzsa ta naiven poziv spravil v sadrge, saj je vendar vsakemu znano, da o resničnosti ali nereseničnosti dog-ma katolican ne sme biti razmišljati, ampak da mora dogmo pozitivno in po-levno brez kritike sprejeti kot skriv-nostno razodetje božje in vedno ne-spremenljive resnice. Ta nauk čitamo tudi v „Času“ 4. šte. 197, str. 189, kjer govori največji slovenski katoliški filozof A. U. o Fogazzarovem katolicizmu in njegovem romans „Il Santo“ ter pravi: „To je bistva tistih vedno novi, a vedno tudi jalovi poskus ustanovitvi religioje brez poniknosti, brez od-povedi, brez vere!“ Bistvo dogme se torej ne da dokazati, katoli-čan mora dogmo prevzeti v ponik-nosti, odpovedi, v veri — to torej „sacrificio dell' intelletto“ v pr-vem pomenu besede, ki nima s dokazovanji hladnega razuma nič opraviti. — Ta si stojija rasprodi dva katoliška nazora o dogmah — enega zastopa „Slovenec“, drugaga znanstvena revija „Čas“. — Kdo od obeh ima prav?

— **Narodni kolek.** „Domo ina“, št. 102 piše pod „Rabite narodni kolek“, da večina nesimkkih trgovcev rabi nesimki narodni kolek. Slovenci, pomemajte jih! Kaj! he! Iste dan citam račun šrme „F. Kartina Nechl. St. Geor-gena u. d. Škibaha“, ki je bil poslan

* Na „učitvevanje“ vendar nikdo ne misli; vsaka nasprotna beseda je davno in „učitvevanje“; v mirni dobitni se bistvo pojma. Misli, da sam tega si poteka? (Op. urad.)

slavenskemu sodetu. Tržana, naše slovenske nemški. Čelo kmetov se daje nemške liste. Ravno tako dela tudi Ocklag, Eler. a. Gew. Warenhandlung i t. d. Ali ni to ironija? In Vi še bočete, da bi naši trgovci narodni kolek rabili? Kako se motite!

Rifišaki.

— **Boj za narodne šole.** „Den“ porizje zavedno nečestnost v Pragi, naj zanje osebno agitirali vsak v značilni rodnih, da ne bo noben šol poljal svojih otrok v nemške šole. Samo potom osebne agitacije in osebne pripravljavanja, poudarjanja in poudarjanja v prijateljskih rodnih vade ne morete šteti nemške šole črnih otrok. Vse to velja za nas Slovence le boj — pa seveda, same s onih mestih, v katerih imamo že ljudske šole. V Materskih mestih in trgih, po Korotkem, v Trstu i t. d., se bodemo pa se dolgo borili za to, da si priborimo to, kar bi nam po prepričanju vsakega kulturnega Slovence, po vseh pravnih zakonih in po zdravi pameti pritrkalo. Zivimo pač v državi neomejenih neverjetnosti.

† Vekoslav Stroněk

V št. Petra na Medvedovem selu je umrl zadetitelj in širom znani prvobornik za pravice svojega stanu in naroda gosp. Vekoslav Stroněk. Pogreb bo v nedeljo ob pol 12. uri predpoldne.

— **Iz Laškega trga.** Eno nemško društvo je manj na sveta: naše politično - gospodarsko nemško društvo „Fortschritt“ (napredek) je srevčno napredovalo do neslavnega pogiba.

— **Iz Poskave.** Posostniki Lah, Korotec in Ribič iz Zagorja so imeli med seboj neko pravdo; Lah se je tožil s Korotcem za celih 34 K, Ribič pa je bil obojen radi taljenja časti k 10 kronam kazni. Zmagal je Lah proti obema nasprotnikom. 31. avgusta, v s. foto, pa je šel Lah zopet k sodniji in se ni več vrnil. Nadli so ga blizu ceste v nekem gozdu že zamrjočena. Sem je takoj padel na oba nasprotnika, ki sta na obljubljeni maklovanje. Prijeli so ga in odpeljali v Celje. Priznala sta že slošča.

— **Na Gospiškem otvorili se je dne 3. kinovca t. l. brozjavni urad.** Tem povodom je tukajšnje Ispasništvo g. dr. Fran Vidica na Demnja, ki je v zgodno rešitev te zadeve dokaj pripomoč, brozjavni potom izreklo iskreno zahvalo.

— **Iz Ročice.** 8. septembra ustanovi se tukaj podružnica družbe sr. Cirila in Metoda. Sarinčani, narodna dolžnost Vas torej kliče v nedeljo na Ročico k ustanovnemu shodu, ki se vrši pri Prislani ob 4. uri in Vam velja, da pristopite polnoštirtilno k našem stisnem obrambnem društvu.

— **Ročica.** Opozarjamo še enkrat vse narodne Sarinčane za ustanovni shod podružnice sr. Cirila in Metoda. Narodna dolžnost Vam velja, da podpirate naše odno obrambo društvu in da torej prihite polnoštirtilno v nedeljo ob 4. uri na Ročico. Po shorovanju se vrši veselica. — Vetopinja prost.

— **Iz Ljubnega.** V ponedeljek zvečer so se v „Lisjakovi“ gostilni veselili tukajšnja dva godarja ljubljanskega kluba z nekim „nemškim“ šar. Šarom in znanim fotografom Martinove firme v Celju. Meno, da ti „slovenski besteljni“ itak nič ne razumejo, so prav zakrožili v „kvartetu“ „Wacht am Rheinu“, za kar so pa naši fantje fotografa, ko je odhajal spat, prav dobro nasmejali. — Ali res si slovenskih fotografov, ki bi si upali med svoj narod po zasleket? Ali pristopite, da si bode pri nas polni svojo arho privadranec iz rajna, 1.11.11

zanudli letos nobenih naših primic, ali pa večjih veselic in slavnosti in še poleg vsega delal — kakor se sam sponaka — dobro „kšefte“? Dobro je vendar, da je dobil lekcijo, da se privadranca obrtnik ima med nami Slovence vesti skromno: in polteno in da ne sme žaliti in izivzati onih, ki mu dajejo zasluska.

— **Mestnje.** Naša pol. ekspozitura izdaja samo nemške lovske liste. Ker lovski list ni nič drugega ko potrdilo prostovoljno vplačanega deset davka, smatramo slovenski darpokoljevalci tako postopanje kot navadno izivanje pol. ekspozitura, oziroma čet. odbora.

— **V Podčetrtju** je voljen mesto odstopivskega nemškutarja Schoberja dr. Ema. Breschar, napreden Slovence, katerim izpustimo.

— **Iz Ptajske gore.** Prihodnje nedelje, dne 8. septembra, se otvori v „Bralskem društvu“ po posni maži prva ljudska knjižnica akadem. dr. društva „Bodočnost“. Bojaki iz Ptajske gore in okolice, poslušajte se je!

— **Naška koča na Fohorju** se slovensko otvori v nedeljo 8. septembra. Koča je v obliki meri preskrbljena s toplimi in mrzlimi jedili ter s vinom in pivom. Udeležba obeta biti velikanska. To vam bode pravi narodni praznik. Zato pa v nedeljo vse palice v roke in „hajd na gore“.

— **Iz Ptaja.** Poročil se bo v ponedeljek g. dr. Jodip Komljek, gimn. profesor z gđ. Mici Trefove. Bilo srečno!

— **Kraj na Grljini pri Goraji Radgovel** je povisan v trg ter se bode zanašnje imenoval tudi Gor. Radgona.

— **Iz Ljutomerja.** Slavna posejilnica v Ljutomeru je darovala „Bralskem društvu“ za Ljutomersko okolico in „Slov. pevskemu društvu“ v Ljutomeru po 35 K. „Podpornemu društvu Franc Jozefove šole“ pa 30 K. za kar nji izrekajo odbori najiskrenejšje zahvale.

— **Iz Vauče ved na Mariboru polje.** Vaučensko bralno društvo je pridobilo minilo nedeljo veselico, ki je zapela v vsakem okiru naš pričlovanje. Prostorna šolska soba je bila zašlito polna. Zlasti Ljutometerzani so prihitali v obilnem številu. Videli smo nadalje goste iz Radgove, Stare ceste, Male Nedolje. Da je bilo kmetsko društvo od blizu in daleč častno zastopano, se umoje. Prvski shor je zapel do vrseno, kar nas je tembolj sprežeto, kar se je lani le letos ustanovil. Vsa čast prevodnji g. zaščiteltelja Osvitko in v tistim povcem, ki so vstrajali in tako redno prihajali k vsjam. Mnogo smeha je provzročila burka: „Kno ur doktor“, ki so jo igrali naši diletantje izvrsno. Kakor doktor in njegova posla, tako Borzovi dami ja bolniski so se umeli živjeti v svoje sloge. Upamo, da jih nismo videli zadnjič na naših deskah. Želeli bi, da nam privedi bralno društvu večkrat enakih razvedril. Nadilo bo s tem prijateljtem društvu potrebno zabavo, tistim pa, ki gledajo društvu po strani, pa bo na njihovo veliko jeno dokazalo, da društvu napreduje, in da večina ljudstva teži po napredku, po prosveti.

— **Iz Bogoselca pri Ptaju.** Veselica „Kmet. bralnega društva“ v Bogoselcu pri Ptaju se je izvrstno obnesla. Odbor istega si šteje v prijeto dolžnost, da se vsem, kateri so pripomogli k temu, bodisi s sodelovanjem ali s svojim oblikom tem potem najrešene zahvali. Posebno pa gospodu Šentjurcu, kot voditelja igre in tudi ostalim igralcem s prošnjo, da bi tudi pri bodočih prireditvah sodelovali. Po tem je naša prijetna dolžnost, da po g. Kurelu kot predsedniku „Bralnega društva“ v Podčetrju zahvalimo, da je deloval na to, da se je njihovo društvo

pripeljal na krásno okrašenem voz na veselico ter se tako slavnost povsala. Žal, da si bilo mogoče radi velike nardnosnosti goste primerno sdraviti in se jim zahvaliti, zato storimo to tem potem. — O d b o r.

— **Iz Maribora.** „Šidmárk“ priprav. odbor za nedeljsko slavnost pošilja po bližih vaših in prošnje za prispevke. Naj naši ljudje povsare nezavedne Slovence, da se sodejo na list!

— **Slovenski trgovski klub v Mariboru.** V začetku tega leta prevzel je slovenski trgovski klub prav lepo in hvalevredno nalogo, namreč delovati na to, da se v „Slov. Gospodarja“ priporočajo narodni trgovci in obrtniki. V to svrhu je vzel zadnjo stran „Slov. Gospodarja“ v svojo redijo ter takaj inseriral razne trgovce po svoji nasodnosti Z gestom „Svoji k svojim“ se je pričela stran. Pogledajo si sedaj, kako si razlega slavni trgovski klub v Mariboru ta rok!

Med inserati slovenskih obrtnikov najdeli tudi nemške, kakor na primer Kliffmann, Wesliak I. dr. In glej, niti ne pripravijo se med seboj, ampak lepo složno polnajo zadnjo stran imenovane lista.

Ko je vasi trgovski klub inseriral v svoje roke, se je reklo, takaj se gro za to, da se pripravljajo edino le slovenski trgovci in obrtniki, ki so priprote ljudstvo ne bode nadalje aleparilo s inserati nemških trgovcev? Kolikor pa se razvidi iz inseratov, se tudi gospodom pri trgovskem klubu ni šlo toliko za narodnost, kakor pa za dobiček. Če pa se te gospode opozori na to „malekost“, dobiš v odgovor: „Kaj pa misliš, bodeimo li prazno imeli, potem je gor“ — plačamo.“ Da, da! Ravno tako kakor pri klerikalcih. Najprej dobiček, potem se le, če ne stane preveč truda, pride narodnost na vrsto. Gorje pa Slovence, če gor kaj kupovati k poštememu Nemcu, kakor pa k takim lasti-Slovincem. Žveplo in ozenj se bise na njega po časniških predelih.

Upamo, da bodo te vrstice zopet dorede trgovski klub na isto stališče, ki ga je zavzemal v začetku, namreč inserirati le slovenske trgovce in obrtnike.

— **Maribor.** Dr. Valentin in — oččina. Pred nekoliko dnevi je imel neki tukajšnji obrtnik, rodom Čeh, opravka pri magistratu. Srečen slučaj ga je dorede h knuissarju dr. Valentinu. Kajitica, ki jo je moral dotični obrtnik predložiti, bila je izpolnjena v čemkem jeziku. Naš gospod komisar gleda nekaj časa te čelike vrstice, kakor krava novo leso, a konečno vendar izbruhne iz njega: „Was ist das für eine dumme Sprache.“ O. gospod dr. Valentin, ta jezik je še dovolj pameten, da bi celo Vi bili lahko veselji in bi Vam prav nič ne škodovalo, če bi le znali nekaj drobtin in bi tako malo spoznili veliko praznoto v onem oddelku Vaših možgan, ki je namenjen za znanje jezika.

Ta slučaj nam zopet jasno kaže, kako je Slovan pri mariborskem magistratu izročten tem zagrizenemu na milost in nemilost, da se norčujejo iz tega, kar nam je najdražje. Čas bi že bil, da bi se začelo misliti, kako priti temu izvajanju v okon.

— **Surov sla.** V Mariboru je bil obojen Anton Metlihar in Goročje vasi blizu Ptaja, ker je svojega pijanega pijanega očeta na Brega pri Ptaju z nogami po glavi osvalil, k trimesečni težki ječi.

— **V Cmurčku** se je vršil zadnje nedeljo shod štajerskih nemških gasilcev. Udeležilo se ga je 93 društev z 1400 gasilci. Upamo, da Slovinci niso hodili delat Nemcem napote.

— **O nezgodah pri vojaških vajah.** Uradne preiskave so dognale,

kakor porota „Korr. Bureau, da so vna poročila o velikih nezgodah pri vojaških vajah popolnoma nerazkrita. Umri si nikdo in pri vseh četah v okolici Dunajskega novega mesta ni ni letov naš toliko narodnih, kakor druga leta.

— **Polje pri vojaških vajah v Celovcu** dvorni svetnik trgovskega minist. gosp. pl. Posch kot generalni poljni nadzornik in prostojsnik grškega pokotnega ravateljstva čvrti svet. g. Pottary, obenem so dočelojost le razni vaši poštni uradniki, kateri pazijo na to, da redno postajoje poljne poštno ekspoziture, brozjave in telefove. Vraga skupaj je zapošlenih okolo sta uradnikov in uslužbencev vsah katorgorij v teh polnjih poštnih telegri in telef. uradih.

— **Iz vojaških vaj.** Vojno ministvo izjavlja, da sicer sodaj si ne moge preiskovati, v koliko so opravljena časniška poročila o nezgah na vojaških vajah, vendar pa so poročila po njegovem mnenju pretirana.

— **„Šidmárk“** je dobila na Sp. Štajerskem državniavo zopet eno podružnico: v Slov. Bistrici. Danzadecem poročajo nemški listi o novih podružnicah „Šidmárke“, društvo se širi, če tudi si v dahovniških rokah. Pri nas pa „narodni“ duhovniki rujejo proti Ciril-Metodovi družbi; ne le, da sami izstopajo, ampak hajskajo še vse svoje privravnice k temu „rodoljubnemu“ delu — Uredništve britvikov cen. Graški brivci si prisilavajo svesti v svoji obeti stalen splošno veljaven tarif. Reforma bode čim prej izvršena.

— **Ovrijarška zadruga v Gradcu** je imela v ponedeljek svoje politno shorovanje. Predsednik Kabeika je poročal, da se so razmere zaboljale, kar priza, da se občinstvo odvrča od tovarniških izdelkov in vrata zopet s neroličli k obrtnikom. Cene snaja so nepremenjane. Jeseni pa bode celo nekaterih vrst usnja posekodiše. Pravila zadruge so v snaila novega obrtnega zakona še premenjena. Predsednik opozarja na mojestarske skizanje in priporoča vsem, naj se vdeležijo razstave vaju-škkih del.

Koroška.

— **Iz Pilberka** poročajo, da se je 4. t. m. vstrelil korporal 47. pol-polk Gustav Lex. Zakaj, ni znano.

— **Cesarja** na čast so napravili večrja v Celovcu bakljajo. Vdeležila so se vsa pevaka, strojska in telovadna društva, veterani in gasilci so delali špalir. Sprevedo se je vdeležilo do 12 tisoč, na ulicah je gledalo do 15 tisoč ljudi. Vse se je zvršilo brez nezgod in nesrelik. Cesar si je ogledal 5. t. m. delno bolnico in umetniško razstavo v šoli na Benediktinskem trgu. O priliki cesarjevega poseta so



celovski ultra nemiki mešni odborniki pristili zapana, da je vkljub vlađni prepovedi dal izvsniti v kolodvorskih silah štiri frankfurtske, katere je po kmalu na to dala vlada po svojih organih zopet odstraniti. Nemci bodo napravili s tega vsiliko politično afero. Na tiskarni družbe sv. Mohorja je bilo 5 slovenskih trobujnic, ki so Nemce tako razburile, da je malo manjkalo, da se niso na hišo navrhili in zastave njoma odstranili. Zapan je dal slovske zastave iz svoje uradne moči odstraniti. Stranika, ki je sprotih tiskarji žepanovo poruje na je odgovorilo, da se odajo samo sila. Na to je prišlo primerno število gasilcev s hišdajničarji, ki so odprli vrata na dilo — in razbijajo slovske zastave odstranili. Tako se je pomirilo rzhločasto mesto meštanstvo celovika.

Zveza konjerejskih društev.
V Beljaka so imela koroška konjerejska društva, katerih je 21, 3. t. m. obd., na katerem je bila sklenjena dejetna zveza koroških konjerejskih društev. Sprejeta so bila pravila zveze in izvoljen odbor, kateremu predsednik je ant. post. prof. dr. Viktor Waldner.

— Edward Orteg, slavni norveški skladatelj je umrl dne 4. t. m. v Bergnu na Norveškem.

Dijaki ali gospice

so sprejemajo na stanovanje in hrano v **Čelju, Šolska cesta 12.** 415 1

— Izkaz posredovalnice slovenskega slovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. V valjzbos sprejme: 3 poslododji meš. stroke, 3 knjigovodji in korespondenti 1 kontrolist za Kralj, 8 pomočnikov meš. stroke, 3 pomočniki špecerijske stroke, 4 pop. manufakturne stroke, 4 pop. telegrafarske stroke, 1 pomočnik modne in galant. stroke, 1 kontrolistinja, 4 prodajalke, 5 učencev.
Službe iščejo: 3 poslododji, 3 knjigovodji in korespondenti, 3 kontrolisti, 16 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov špecerijske stroke, 6 pomočnikov manufakturne stroke, 2 pomočnika telegrafarske stroke, 3 pomočniki modne in galant. stroke, 14 kontrolistinj, 5 blazajničark., 8 prodajalk. 1 potnik.

Posredovalnica postaje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini

— Izkaz društveno posredovalnice „Slovenskega trgovskega društva v Celju“. — V službo sprejme: 2 poslododja, 4 pop. manufakturne, 10 pop. mešane 4 pop. telegrafarske stroke, 1 prodajalka in 4 vajence.
Službe išče: 2 pop. in 2 prodajalki mešane stroke.
Posredovalnica deluje za delodajalce brezplačno, delojemalce proti mali odškodnini.

išče se (480) 1

prodajalka

za lahčno delajo, ki zanere pešiti kavaji. Vstop 15. sept. ali 1. okt. t. l. Pisarne pomošbe s spritčevali na upravitelju Domovine.

1 par težkih konjev

proda se ugodni cenai 474 4-1
FRANC WELJ, Edele pri židansu mostu.

ODVETNIK ZA PATENTE

DR. FRITZ FOLCHS
DIPLOMIRAN INŽENIR (inženirski)
POSREJEVA TEHNIŠKA PISARNA POSREJEVA INŽENIR V. HAMBURGA
12 DUMAJA VI. ULESSTENBERGSKA L. G.

Objava.

Strokovnjak v mali študentski, 31 let star, ožujen, popolnoma vešč slovenskega in nemškega jezika, absolvent umetno strokovne in trgovaj: šole itd. išče s 1. januarjem 1908 primerljivo stalno službo kot upravitelj ali pa knjigovodja na kakem posestvu, ozir. v kakem vspejem podjetju. Prevzame pa tudi stalna glavna zastopništva zanesljivih tvrdk za jugoslovsanske dežele proti stalni mesečni plači in proviziji. Blagohotno ponudbe naj se blag. poslati pod „Upravitelji 13876“ na upravo tega lista. 477 3-1

Malo stanovanje

in dve predajalni s okladi in listni s špecerijske opremo, se od 1. oktobra t. l. v najem odda. Več poret listnik Ant. Waldner v Celju. 479 2-1

3 dijake ali dehlce

sprejme na hrano bivša učiteljica, posebna soba na ulico kakoj tudi raba vrta in klavirja na razpolaganje. Gospojka ulica št. 30. L. nadstr.

Prodajalka

izkušeni v trgovini s mešanim blagom želi dobiti službo v vešč trgovini v Celju ali bližnj. Celje. Poslebe posta restanta Celje. T. S. 100*.

Sposadne in zanesljive osebe

katere želijo postrokovnoga znanstva kot knjarni, odromne glavni zastopniki, ali trgov. službo kot potniki pri povratni avstrijski zavarovalni družbi
katere je želi s strani redovnih zaposlani, naj blagovnjivo vstopiti pomošbe pod številko: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30

Dijaki

so sprejemajo na stanovanje in hrano v **Celju, Šolska cesta 4, II. nadstr.**

Dva dijaka

in želijo hie sprejme na stanovanje in hrano bivša učiteljica, špecerijna soba s skai na silo in vrt pri hiši. — Celje, Gospojka ulice 30, L. nadstropje. 481 3-1

Za slov. šolska vodstva in krajne šolske svesti!

tiskovina: 465 4-5
iz odredbe c. kr. namestnika za :: Štajersko s dne 11. aprila 1905 (deč. zak. in uk. list 1905, XVI. komad št. 62.)

V zavarovanje razširjenja

podobnih boleznij po šolah

je dobiti v Zvezni trgovini v Celju.

†

Tražim oroom javljamo vsem prijateljcm brhko izgubo najbliznjega moža, najboljšega očeta, najljubeznivejšega sorodnika, gospoda

Vekoslava Strmšeka

načelnika pri Sv. Petru na Modvedrovem oolu

Ki je danes, dne 6. septembra 1907, ob 5. uri zjutraj, po dolgi mučni boleznij, v 44. letu svoje dobe mirno v Gospodi zaspal.

Pouzeb boče v podolje, dne 8. septembra 1907 ob 11. uri dop. Sv. Peter na Modvedrovem oolu, dne 8. septembra 1907.

Zalka Strmšek
veprga. Farel Strmšek

Farel, Zalka in Staro Strmšek

479 1

Praktični in zobozdravnik

dr. Janko Serneč

ordinira od ponedelka, dne 9. kimovca zopet v Narodnem domu od 8—10 ure dopoldne in od 2— $\frac{1}{2}$ 4 ure popoldne. Zobozdravniške ordinacije od 8—12 ure dopoldne in 2—5 popoldne. Ob nedeljah in praznikih samo dopoldne.

I. južnoštayer, kamnoseška industrijska družba i Celje

—**Novo ulico štev. 11.**—

Lastniki: ROBERT DIEML, ANT. KOLENC, FR. STRUPL.

Strobenca in umetna kamnoseška obrt, s strojnimi obrstom. Podobni štijci. Ispredovanje vseh obrstovskih del kakor: stolpci, polstolpci, fasadi, nastavkov i. t. d. in različnih kamnov in cerkev.

Spesialno delovanje in podobarski obrtije na upravnih cerkvah in dolo kakor: altarjev, pešnje, obhajilnih ool, krstnih in krpitnih kamnov itd. Vrhovanje cerkev, čvorov in bndajkov s kamnolom ali cementnim žtkom.

Izdelovanje je
polbitvenih plaki in različnih ter odbojnih marmornih vrt in vseh stihnik.

Marmorneje znoge
grobih spomenikov in različnih marmornih vrti gradbenih in spomenik je raznovrstnih vrstah in po najizjelijih cenah.

Spesialno delovanje
in podobarski obrtije: ter izdelava je spomenik v kam.

Podobarski obrtije:
in izdelava je spomenik v kam.

Spomenik, odloprejeje in strukturne kamnoseka s obrstij.

Strukturne obrstije:
vse in vseh kakor tudi podobarski obrtije in podobarski obrtije.

Kdo želi kupiti ure, srebrnino ali zlatolono, naj se obrne na največje in najcenejše trgovce

Rafael Salmič

v Narodnem domu v Celju

Veljkumenska zaloga vseh vrstnih ur, srebrnih in starih urstavov, urstavov, spomenik, veržice, prstnikov itd. Velika izber odlič. turkomeštrav, karemeštrav, šahstole za vino, modri in srebreni špajnci itd.

Veljka delavnica za srebrninske popravila.

Vsakomur je na ogled stalno zalovnih in poznih znanih blagov.

Naredite cenka, katere razpoložljivi znainj in pošiljno grede.

Velika postrodbel 480 3-4 **Škake cenoi!**

Južnoštajerska hranilnica v Celju

Narodni dom

za katero jamčijo okraji: **Sveti Jurij, Sevnica, Šentjanj, Šmarje pri Jelencih, Murske** za popolno varnost vlog in za njihovo, po pravih določeno obrestovanje do ... omejene visokosti, ima sedaj hranilnih vlog **4.000.000 K.**

Hranilnica posluje s strankami vsak **torok in petek** dopoldne, za druga opravila pa je urad odprt **vsak dan** ob navadnih uradnih urah. **Hranilne vloge** obrestuje **po 4 odstotke** in pripisuje obresti polletno h kapitalu ter plačuje hranilnica **rentni davek sama** in ga ne odtegne vlagateljem, tako, da dobe iste popolnoma **nad 4 odstotke obresti.**

IZPOSOJUJE PA OD DNE 1. JANUARJA LETA 1905 NA ZEMELJSKO VARNOST **po 4 tri četrti odstotkov**, občinam in korporacijam navedenih petih okrajev **po 4 in pol odstotkov obresti.**

18 82-87

SVARILO



Svarim vsakega v lastno korist, kateri bi šel za letošnjo jesen kam drugam **blago** kupovat predno si naroči vzorce ali si zalogo osebno ogleda v Trgovski hiši manufakturnega in modnega blaga na drobno in na debelo

R. Stermecki,
Celje,

založnik c. k. drž. uradnikov.
Zaloga velikanska. Cene čudovito nizke. Postrežba strogo solidna. Nakup neprišljen.
Vzorci proti vrnitvi na vse strani zastoj.

16 80-41

Paupriercenig daris za godev, luno bl. 20

Singerjevi šivalni stroji



za domaćo porabo in obrtno stvarstvo.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija uspešujejo stroje do najvišje trpežnosti ter so vsakomur v uporabi.

Brezprijadni poski v šivanju in vseh načinih sodobnega in umetnega vesanja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani s največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. 11 82-87

POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom



Posojilnica ura-
duje vsak dan od
9. do 12. ure do-
poldne razun ne-
delje in praznike.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavestjo ustanovljena, šteje sedaj nad **4000** združnikov, kateri imajo vsaga nad **88.000 K** vplačanih deležev ter ima sedaj nad **6 1/2** milijona kron hranilnih vlog in nad

330.000 kron
rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, ako tudi ni član zdruge ter jih obrestuje po

4 1/2 %
posojilnica plačuje

rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na oobni ali hipotekarni kredit proti **5 1/2 %** in **5 %** obrestovanju. 14 82-87

Steckenpferd[™] lilijino milo

50-56 od Bergmann & dr., Dražinski Trg na Ljubli (Dobro) 97
je in ostane po pripravi, kakor dobivamo dan za danom, najboljšo sferično milo
prvi pogled na lice in v dango solno, mehko koto in arove karve na okras.
cena po 50 v je dobili po vsaki letarici, družini, trgovini s dovoljenjem in milom ter pri bratcih.

Jos. Forenčak

trgovca v Brežicah

namenja slavnemu občinstvu, da je prevzel trgovino
g. Jos. Zvonika s danem 1. avgusta t. l.,
ter priprave stroje večje zaloga raznoraznega
manufakturnega in specijalnega blaga, porcelana,
stekla, umja l. t. d. po najnižjih cenah, jamci
za razsoljiva dobro blago in za točne pošiljke,
ter se priprave za mnogobrojni obisk. 476 2-1

št. 1906.

Celje, dne 4. septembra 1907.

Razpis natečaja.

Nadučiteljske in učiteljske službe.

V političnem okraju Celje se sodele učiteljske službe v popolnito
raspišajo:

1. Na trirazredni nemški ljudski šoli v Vojniku (II. krajni razr.)
mesto nadučitelja;
2. na 4 razredni ljudski šoli v Št. Jurja ob Tab. (III. krajni razr.)
mesto učitelja (moška učna moč dobi za čas, dokler se ne vrsti šola v
višji krajni razred, na leto 72 K stanarine);
3. na 4 razredni ljudski šoli v Gornjemgradu (II. krajni razr.)
mesto učitelja ali pa učiteljice;
4. na trirazredni v Šmartnem pri Gornjemgradu (II. krajni razr.)
mesto učiteljice; 476 1
5. na 4 razredni češki šoli v Hrastniku (II. krajni razr.) mesto učitelja.
Prošnjiki osiroma prošnjice imajo pravilno opremljene prošnje uradnim
potom vložiti do dne 10. oktobra 1907 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Darujte Ciril-Metodevi družbi!



„OTTOMAN“

cigaretetni papir ali strobovice

Zapomeni si, prineseni si moraš samo „OTTOMAN“
cigaretetni papir ali strobovice, in naj te ne motijo
služne ponaredbe alihe takovosti.



Vinska trgatev se bliža!

— Najboljše —

vinske stiskalnice,

sadne in grozdne mline kakr poljedeljske stroje najboljšega proizveda dobite pri tvrdi:

„MERKUR“, P. MAJDIČ

TRGOVINA Z ŽELEZNIHO V CELJU.



Bogata zaloga najraznovernejše železnine, orodja, vodovodnih naprav,
nagobnih krilov, peči, štedilnikov, zoper ognej in vsem vrstah blagaja,
najboljših živalskih strojev. Nepremakljive vozne in kmetijske plohte.

Za jesensko gnojenje najboljša umetna gnojila:

Tomaževa žindra, kaljeva sol in kajnit.

— Poučni spis in ceniki zastonj. —



PAPIR pisarni, kancelijski, konceptni in prvi, kot vse
drugo pisarniške in šolske potrebnine, priprave

P. KOSTIČ V CELJU.

CELJE NARODNI DOM **KAROL VANIČ** NARODNI DOM CELJE

Velika trgovina modnega, suknenega in manufakturnega blaga na drobno in debelo

Za jesensko

in zimsko dobo dolele novosti v modnem in
suknemem blagu za obleke v velikanski izbiri.
Velika zaloga preprog, garnitur suknatih in
čipkastih zavos in storca po najnižjih cenah.

